

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Zuzany Šnejdrové, Ph.D., a soudců Mgr. Barbory Berkové a Mgr. Jiřího Gottwalda ve věci

žalobců: a) **Mgr. et Mgr. V. M., Ph.D.**
bytem M. n. 73, X P.

b) **Mgr. A. L.**
bytem T. 540/34, X O.

oba zastoupeni advokátkou Mgr. Zuzanou Candigliota
sídlem Burešova 615/6, 602 00 Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

takto:

I. Určuje se, že zásah dne 31. 10. 2015 spočívající ve:

a) výzvě k prokázání totožnosti žalobců nrap. S.,

b) osobní prohlídce žalobce a),

c) přiložení pout žalobci a),

d) zajištění a znemožnění odchodu z ulice Opletalova v prostoru mezi ulicí Ostružnickou a ulicí 8. května žalobci b) v Olomouci v době od 15:45 do 17:10 hodin,

e) zajištění a znemožnění odchodu z ulice Opletalova v Olomouci v prostoru mezi ulicí Ostružnickou a ulicí 8. května žalobci a) od 15:45 hodin do následné individuální výzvy k prokázání totožnosti směřující vůči němu,

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

byl nezákonný.

II. Žalovanému **se přikazuje** zlikvidovat veškeré obrazové a zvukové záznamy žalobců pořízené v souvislosti s jejich ztotožněním dne 31. 10. 2015 a zlikvidovat záznamy o tomto jejich ztotožnění, to vše do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

III. Ve zbytku **se žaloba zamítá.**

IV. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci a) na náhradě nákladů řízení částku ve výši 26.753,90 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám Zuzany Candigliota, advokátky se sídlem Burešova 615/6, 602 00 Brno.

V. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci b) na náhradě nákladů řízení částku ve výši 26.753,90 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám Zuzany Candigliota, advokátky se sídlem Burešova 615/6, 602 00 Brno.

Odůvodnění:

Úvod:

1. Dne 31. 10. 2015 se konalo na Horním náměstí ohlášené shromáždění organizované Dělnickou mládeží, jejímž účelem měla být kritika kroků evropských politiků ve vztahu k migračním otázkám. Shromáždění mělo být zahájeno na Horním náměstí, odkud se jeho účastníci měli vydat na průvod ulicí Opletalova, 8. května, nám. Národních hrdinů, tř. Svobody, Pavelčákova a ukončeno mělo být znovu na Horním náměstí. Žalobci se dostavili na Horní náměstí, neboť chtěli vyjádřit nesouhlas se shromážděním extremistů - Dělnické mládeže proti přijímání uprchlíků a za vystoupení z Evropské unie a obecně vyjádřit nesouhlas s radikalizací společnosti a rostoucí xenofobií.

Průběh událostí dle žalobců:

2. Dle vyjádření žalobce a), tento nejdříve pobýval na Horním náměstí, později, kolem 16. hodiny, přišel na roh ulic Opletalova a Ostružnická za ostatními lidmi, kteří zde společně postávali. Bez jakékoli předchozí výzvy nebo upozornění byli všichni lidé, kteří se zde nacházeli, obstoupeni z obou stran řadami policistů. Následně přišel policista z antikonfliktního týmu (dále jen "AKT") a sdělil, že všechny osoby, které se v prostoru nacházejí, budou ztotožněny z důvodu, že chtějí ztotožnit osoby, které se dopustily údajného přestupku v jinou dobu na jiném místě, a to ve vzdálenosti asi 200 m na Horním náměstí.
3. Žalobce a) odmítl výzvě k prokázání totožnosti vyhovět s tím, že k tomu nemá Policie ČR zákonný důvod. Policisté jej přímo na místě prohledali, avšak občanský průkaz u něj nenalezli. Poté mu nasadili pouta, přestože kromě odmítnutí prokázání totožnosti nekladl žádný odpor, a ani osobní prohlídce se nebránil. Následně byl převezen na služebnu Policie ČR v ulici Sokolská. Na služebně na naléhání příslušníka Policie ČR poskytl své osobní údaje a následně byl propuštěn.

4. Žalobce b) sled událostí popsal tak, že se dostavil na Horní náměstí okolo 15. hodiny. Při projevech členů Dělnické mládeže žalobce b) na místě popocházel, držel fotoaparát, případně s někým hovořil. Asi v 15:40 – 15:45 h se žalobce b) spolu s dalšími lidmi přesunul k ústí Opletalovy ulice na Horní náměstí, část se z náměstí odebrala jinam a naopak se k rohu Opletalovy a Ostružnické postupně dostavili další lidé, kteří původně na Horním náměstí nebyli. Část lidí postávala na chodníku a na silnici v Opletalově ulici, část na širším chodníku v Ostružnické ulici. Po chvíli postupně došlo k zablokování průchodu Opletalovou ulicí směrem z náměstí dodávkami policie a kordonem těžkooděnců a lidé zdržující se v ústí Opletalovy a Ostružnické ulice byli z obou stran uzavřeni složkami policie. Krátce po 16. hodině vedl policista z AKT krátký informační projev, ve kterém přítomné informoval, že se dopustili (neupřesněného) přestupku, proto policisté provedou perlustraci všech obklíčených osob, provede se vyhodnocení natočeného materiálu a předvolání těch, kteří se něčeho dopustili. Žalobce b) byl vyzván policistou ke ztotožnění asi v 17.00 hod., kterému se pod pohrůzkou převezení na služebnu povolil. Byl mu odebrán občanský průkaz, který byl stejně jako žalobce b) natočen na kameru, žalobce b) sdělil policistovi své telefonní číslo. Žalobce b) byl po 17. h propuštěn, aniž by mu bylo sděleno, z jakého přestupku je podezřelý nebo jiný relevantní důvod kontroly totožnosti.

Odůvodnění žaloby a žalobní petit:

5. Žalobci mají za to, že došlo k zásahu do jejich práv tím, že byli omezeni na svobodě, neboť je policie obklíčila na uzavřeném místě a znemožnila jim jej opustit, a dále bez právního důvodu po nich vyžadovala a vynucovala prokázání totožnosti, u žalobce a) došlo k osobní prohlídce a k použití pout a dalšímu omezení svobody formou převozu na policejní služebnu, u žalobce b) došlo k natáčení jeho obličeje i občanského průkazu na kameru, čímž bylo zasazeno do práva žalobců se pokojně shromažďovat a využívat při tom svobody projevu za účelem řešení veřejných záležitostí. Žalobci byli policií obklíčením vyloučeni z veřejného prostoru a z možnosti vyjadřovat názor směrem k ostatní veřejnosti a vyměňovat si s ní názor. Proto žalobci požadovali, aby soud rozhodl tak, že zásah Policie ČR dne 31. 10. 2015 spočívající ve výzvě k prokázání totožnosti žalobců, vynucování prokázání totožnosti žalobců hrozbou donucovacích prostředků a převozem na služebnu, osobní prohlídce žalobce a), spoutání žalobce a) a obklíčení a znemožnění odchodu z ulice Opletalova v prostoru mezi ulicí Ostružnickou a Mořickým náměstím v době od 15:45 hodin, a to v případě žalobce a) i v průběhu převozu na služebnu až do umožnění odchodu ze služebny, a v případě žalobce b) do umožnění odchodu z obklíčeného prostoru v 17:10 hodin byl nezákonný, a dále, aby bylo žalovaným přikázáno zlikvidovat veškeré obrazové a zvukové záznamy žalobců v souvislosti s jejich ztotožněním a zlikvidovat záznamy o jejich ztotožnění.

Dosavadní průběh soudního řízení:

Krajský soud ve věci již rozhodoval rozsudkem ze dne 11. 5. 2016, č. j. 65 A 1/2016-78, kdy rozhodoval současně ve vztahu ke dvěma žalovaným, a to Krajskému ředitelství Olomouckého kraje a Ministerstvu vnitra ČR, přičemž dospěl k závěru, že pasivně legitimovaným je Krajské ředitelství Olomouckého kraje. Shora uvedeným rozsudkem krajský soud:

I. určil nezákonnost zásahu žalovaného Krajského ředitelství Olomouckého kraje dne 31. 10. 2015 spočívajícího ve:

- a) výzvě k prokázání totožnosti žalobců nprap. S.,
- b) osobní prohlídce žalobce a),

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

- c) přiložení pout žalobci a),
 - d) zajištění a znemožnění odchodu z ulice Opletalova v prostoru mezi ulicí Ostružnickou a ulicí 8. května žalobci b) v době od 15:45 do 17:10 hodin,
 - e) zajištění a znemožnění odchodu z ulice Opletalova v prostoru mezi ulicí Ostružnickou a ulicí 8. května žalobci a) od 15:45 hodin, následný převoz na obvodní oddělení Olomouc 1 a znemožnění jeho odchodu až do okamžiku, kdy byl propuštěn;
- II. Krajskému ředitelství Olomouckého kraje přikázal zlikvidovat veškeré obrazové a zvukové záznamy žalobců pořízené v souvislosti s jejich ztotožněním dne 31.10.2015 a zlikvidovat záznamy o tomto jejich ztotožnění;
- III. ve zbytku žalobu ve vztahu mezi žalobci a Krajským ředitelstvím Olomouckého kraje zamítl;
- IV. žaloba ve vztahu mezi žalobci a Ministerstvem vnitra zamítl;
- V. - VI. rozhodl o náhradě nákladů řízení ve vztahu žalobců a žalovaného; a
- VII. rozhodl o náhradě nákladů řízení ve vztahu žalobců a Ministerstva vnitra.
6. Tento rozsudek byl ke kasační stížnosti Krajského ředitelství Olomouckého kraje ve výrocích I., II., V. a VI. zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2017, č. j. 3 As 205/2016-38, a věc byla vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení. Výroky III., IV. a VII. rozsudku zdejšího soudu ze dne 11. 5. 2016, č. j. 65 A 1/ 2016-78 zůstaly nedotčeny.
7. Nejvyšší správní soud v kasačním rozsudku ze dne 12. 4. 2017, č. j. 3 As 205/2016-38 na rozdíl od krajského soudu uzavřel, že pasivně legitimovaným je v posuzované věci pouze Ministerstvo vnitra (v odst. 7-9 žalovaný 2/, pozn. krajského soudu), neboť původcem posuzovaného zásahu byl veřejný ozbrojený sbor, a proto bylo nutné určit žalovaného postupem uvedeným v § 83 větě za středníkem s. ř. s. Dále konstatoval, že „*v situaci, kdy výrok IV., zamítající žalobu vůči žalovanému 2), nebyl žalobci napaden podáním souběžné kasační stížnosti, není možné již toto pochybení v dalším řízení před krajským soudem napravit.*“
8. Krajský soud proto rozsudkem ze dne 20. 6. 2017, č. j. 65 A 1/2016-112 žalobu zamítl.
9. Následně však Ústavní soud ČR nálezem ze dne 25. 10. 2018, č. j. I. ÚS 2164/17 rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2017, č. j. 3 As 205/2016-38 a rozsudek krajského soudu ze dne 20. 6. 2017, č. j. 65 A 1/2016-112 k ústavní stížnosti žalobců zrušil pro porušení základního práva stěžovatelů na spravedlivý proces, zaručené jim čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod i čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Ústavní soud nikterak nezpochybil názor Nejvyššího správního soudu vyslovený k otázce pasivní legitimace žalovaného 1), označil však za neakceptovatelné, že za situace, kdy kasační soud (na rozdíl od krajského soudu) dovodil, že pasivně legitimovaným účastníkem měl být žalovaný 2), nepřistoupil též ke zrušení výroku rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta (pro nedostatek pasivní legitimace) žaloba proti žalovanému 2).
10. Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl znovu rozsudkem ze dne 28. 5. 2020, č. j. 3 As 205/2016-63, kdy zrušil rozsudek krajského soudu ze dne 11. 5. 2016, č. j. 65 A 1/2016-78, a to jeho výroky I., II., IV., V., VI. a VII. a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Nedotčen zůstal výrok III. Nejvyšší správní soud setrval na svém dříve vysloveném závěru, že pasivně procesně legitimovaným subjektem je Ministerstvo vnitra a

nikoli Krajské ředitelství Olomouckého kraje a zavázal krajský soud, aby posoudil důvodnost žaloby ve vztahu k žalovanému Ministerstvu vnitra.

11. Krajský soud s ohledem na vyslovený závěr, jímž je dle § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán, následně již jednal jako se žalovaným pouze s Ministerstvem vnitra.

Vyjádření žalovaného:

12. Žalovaný se k žalobě vyjádřil dne 24. 2. 2016 pouze tak, že dle jeho názoru namítaný zásah provedli příslušníci Krajského ředitelství Olomouckého kraje a proto žalovaný není ve věci pasivně legitimován. U soudního jednání konaného dne 7. 9. 2020 uvedl, že navrhuje zamítnutí žaloby s tím, že od samotného počátku tu bylo podezření na přestupkové jednání spočívající v narušování ohlášeného shromáždění. Pokud následně došlo ke ztotožňování osob, je nutno celý zásah posuzovat nikoli globálně, ale individuálně z pohledu tvrzeného narušení práv každého z žalobců. Zdůraznil, že výzvy včetně důvodů lustrace sděleny byly, a to nejen hromadně, ale také při individuálních debatách obou žalobců s příslušnými policisty. Celou akci měl současně za přiměřenou, kdy nad rámec předmětného zjištění nebylo žalobcům zamezováno ve vyjadřování jejich názorů, byť s podezřením na přestupek. Nedošlo ani k žádnému nepřiměřenému zásahu do osobní integrity žalobců. Pokud žalobce a) z vlastního rozhodnutí neuposlechl výzvu policisty, následovaly toliko nutné na to navazující úkony.

Obsah správního spisu:

13. Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že dne 14. 9. 2015 bylo Magistrátu města Olomouce oznámeno, že se dne 31. 10. 2015 v Olomouci na Horním náměstí uskuteční shromáždění organizované Dělnickou mládeží, jehož účelem měla být kritika kroků evropských politiků ve vztahu k migračním otázkám. Z Horního náměstí se účastníci shromáždění měli vydat na průvod ulicemi Opletalova, 8. května, Náměstí Národních hrdinů, třída Svobody, Pavelčákova a průvod měl být ukončen znovu na Horním náměstí.
14. Z úředního záznamu sepsaného dne 9. 11. 2015 pprap. M. G. bylo zjištěno, že tento se zúčastnil demonstrace jako velitel družstva a člen pořádkové jednotky Olomouckého kraje. Po příjezdu na Horní náměstí viděl dvě skupiny lidí. Větší, což byli účastníci demonstrace, asi 400 osob, a menší asi 100 osob, které na sebe pokřikovaly a hrozily si vzájemným napadením, a to oboustranně. Došlo k rozdělení obou skupin členy policejních jednotek. V jednom momentě už po rozdělení obou skupin hodil některý z odpůrců demonstrace mezi účastníky zapálenou světlici. V momentě, kdy mělo dojít k ukončení proslovu a zahájení protestního pochodu, se všechny osoby, které byly proti uvedené demonstraci, organizované a cíleně přesunuly do ulice Opletalova v Olomouci. Tyto osoby se všechny postavily do ulice Opletalova tak, že zablokovaly celou tuto ulici, která v tu chvíli byla celá neprůjezdná a neprůchodná. Toto učinily, neboť věděly, kudy má vést trasa pochodu demonstrace a tímto chtěly úmyslně pochodu zabránit, některé si i sedaly na zem. Jelikož se tímto tyto osoby dopustily přestupku dle § 14 odst. 2 písm. h) zákona č. 84/1990 Sb. bylo rozhodnuto o ztotožnění všech osob, které se tohoto přestupku dopustily. Pprap. G. dále uvedl, že se přesunul s družstvem k restauraci Potrefená husa a policisté provedli uzavření ulice a to z toho důvodu, aby mohlo dojít k zjištění totožnosti osob, které se v té době dopouštěly přestupkového jednání, a dále k tomu, aby se mezi tyto účastníky nedostaly osoby, které s uvedenou protidemonstrační akcí neměly nic společného.

15. Z úředního záznamu sepsaného dne 3. 11. 2015 plk. Mgr. R. J., zástupcem vedoucího Územního odboru Olomouc, PČR bylo zjištěno, že v 15:00 hodin se na Horním náměstí v Olomouci shromáždilo cca 550 osob příznivců Dělnické mládeže, pravicového spektra a sympatizujících osob a během úvodních proslovů se na Horní náměstí zcela organizovaně dostavila skupina cca 80 příznivců LEX české pirátské strany a sympatizujících osob. Tato skupina již při vstupu na náměstí velmi intenzivně křikem a za užití pískálek, transparentů a hrkaček projevovala nesouhlas s vedenou migrační politikou pravicové scény. Ve směru k ul. Riegrova obkroužila účastníky shromáždění a na tyto začala pokřikovat různé vulgarismy a slovně projevovala nesouhlas s odpůrci přijímání uprchlíků. Evidentně byl v uvedenou chvíli přerušen projev, neboť z důvodu značného hluku nebylo řečníkovi rozumět. Již uvedeným jednáním byl porušen chráněný zájem, kterým byl nerušený výkon shromažďovacího práva před projevem, které jej narušily či znemožnily. Vzhledem k napětí mezi skupinami a možné další eskalaci jednání nebylo z taktického hlediska rozhodnuto o důsledném postihu, bylo rozhodnuto o preventivním oddělení obou táborů. V průběhu shromáždění bylo zaznamenáno vhození dýmovnice do davu osob, přičemž dvě osoby podezřelé z uvedeného jednání byly zajištěny a následně omezeny na osobní svobodě, a dále došlo k poškození aparatury Dělnické mládeže, rovněž byla jedna osoba zajištěna. Bezprostředně před ukončením plánovaného shromáždění a započítím předem ohlášeného průvodu organizovaného Dělnickou mládeží se z Horního náměstí výše popsaná skupina osob levicového spektra opět zcela záměrně a organizovaně vydala směrem k ulici Opletalova, kde měl být veden původně ohlášený průvod. Tato skupina ulici úmyslně a v celé své šíři zablokovala, aby tak zcela záměrně zamezila plánovanému průvodu. Vzhledem k předchozím incidentům a skutečnosti, že u některých zajištěných osob byly nalezeny zbraně, hrozila v daném okamžiku důvodná obava, že dojde ke střetu mezi příznivci obou táborů a především k hromadnému narušení veřejného pořádku, potažmo k ohrožení osob. Z uvedeného důvodu došlo neprodleně ke změně ohlášené trasy průvodu, který se vydal na pochod ulicemi 28. října, 8. května, třída Svobody, Pavelčákova a skončil na Horním náměstí. Po skončení průvodu bylo shromáždění ze strany organizátorů Dělnické mládeže ukončeno. V ulici Opletalova došlo k hromadnému zajištění celkem 93 osob, které dlouhodobě a zcela záměrně svým jednáním blokovaly ulici Opletalova v Olomouci, čímž se dopustily přestupku dle ust. § 14 odst. 2 písm. f) zákona o právu shromažďovacím. Nutno konstatovat, že bylo přistoupeno výhradně k zajištění osob, které se dopustily protiprávního jednání, nikoliv náhodných osob nebo procházejících. Byla provedena kontrola totožnosti osob, přičemž po pominutí důvodů zajištění byly osoby z místa průběžně, bez zbytečného odkladu, propouštěny (doba omezení osobní svobody posledního z nich 17:10 hod. dne 31. 10. 2015).
16. Z úředního záznamu sepsaného dne 14. 12. 2015 por. Bc. L. S., komisařem OVK Jeseník bylo zjištěno, že tento se snažil vyjasnit okolnosti související s poučováním osob, které byly na místě zajištěny a u kterých byla prováděna kontrola totožnosti. K dané věci pouze zjistil, že osoby měly informovat členové AKT o tom, jak bude kontrola probíhat, a jako důvod kontroly nrap. Bc. J. S. těmto osobám uvedl, že se mezi kontrolovanými osobami nacházejí osoby, které se dříve na Horním náměstí dopustily přestupku. Nrap. J. S. por. S. uvedl, že členové AKT občany pouze informují a v žádném případě toto informování nebylo poučením ve smyslu zákona o policii a důvodech omezení svobody a důvodech ke zjištění totožnosti. Z úředního záznamu sepsaného dne 18. 12. 2015 prap. Bc. T. O., který byl členem AKT, bylo zjištěno, že byl ve dvojici s nrap. Bc. S. a že

dostali pokyn od velitele AKT K., že se mají přesunout do ulice Opletalova a sdělit skupině osob, že se dopustily protiprávního jednání. Komunikaci měl na starosti nprap. S.

17. Z úředního záznamu sepsaného dne 5. 11. 2015 hlídkou SKPV odboru obecné kriminality PČR bylo zjištěno, že při demonstraci na Horním náměstí, na něž se organizovaně přesunula celá skupina cca 80 osob, která již při vstupu na náměstí velmi intenzivně křikem a za užití pískálek, transparentů a hrkaček projevovala nesouhlas s projevem. Evidentně byl v uvedenou chvíli přerušen projev, neboť z důvodu značného hluku nebylo řečníkovi rozumět. Uvedeným jednáním bylo narušeno shromáždění Dělnické mládeže. Kolem 15:40 hod. se přesunula skupina cca 80 osob i s transparenty do ulice Opletalova, tuto úmyslně a v celé její šíři zablokovala, aby zcela záměrně zamezila plánovanému průvodu příznivců Dělnické mládeže. Dne 31. 10. 2015 v 16:10 hod. v Olomouci na ulici Opletalova byli podle § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii zajištěni účastníci blokády. Během provádění zákroků policisty vyzýval žalobce a) ostatní osoby, aby nespolupracovaly s policií a neukazovaly žádné doklady.
18. Ze záznamu sepsaného dne 31. 10. 2015 por. Mgr. R. Ř., komisařem Obvodního oddělení PČR Olomouc I, bylo zjištěno, že toho dne v době kolem 16:25 hod. byl spolu s dalšími dvěma kolegy požádán o provedení eskorty – předvedení osoby z Horního náměstí na OO PČR Olomouc I. Z řad přívrženců krajně levicových uskupení jim byla předána osoba, která odmítla na výzvu policistů sdělit a prokázat svoji totožnost. Tato osoba byla z důvodů uvedených v ust. § 63 odst. 3 zákona o policii předvedena na útvar OO PČR Olomouc I k prokázání totožnosti. Již při samotné eskortě služebním vozidlem probíhala s předváděnou osobou komunikace směřující ke zjištění její totožnosti. Poté, co byla předvedena na OO PČR Olomouc I, sdělila totožnost, která byla neprodleně ověřena, a bylo tak zjištěno, že se jedná o V. M. [žalobce a)]. Po ověření totožnosti a po dohodě s dozorcím útvaru OO PČR Olomouc I byla celá věc s předvedenou osobou projednána a vyřízena domluvou, po které byla osoba propuštěna. V souladu s ust. § 54 písm. a) zákona o policii byla zajištěna a předváděné osobě při eskortě přiložena služební pouta, která byla sejmuta bezprostředně po příchodu na základní útvar OO PČR Olomouc I. Por. Ř. dále uvedl, že dle jeho zjištění došlo k zajištění 98 osob z řad příznivců LEX, které dlouhodobě a zcela záměrně blokovaly ul. Opletalova v Olomouci, kudy měla vést trasa pochodu příznivců Dělnické mládeže. K zabránění střetů obou táborů byla bezprostředně před pochodem původní trasa pochodu odkloněna. K zajištění osob tak došlo v souladu s ust. § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii, neboť osoby se dopustily přestupku proti právu shromažďovacímu dle ust. § 14 odst. 2 písm. f) zákona o právu shromažďovacím. Všechny osoby nepřístojným chováním bránily účastníkům ve splnění účelu předem plánovaného a řádně ohlášeného shromáždění s průvodem, současně byla dána obava, že budou v protiprávním jednání pokračovat. Z tohoto důvodu bylo přistoupeno ke kontrole totožnosti osob v ul. Opletalova.
19. Z úředního záznamu sepsaného dne 12. 11. 2015 nprap. Bc. J. S., vrchním inspektorem obvodního oddělení PČR Hranice, bylo zjištěno, že dne 31. 10. 2015 byl jako člen AKT vyslán na roh ulic Ostružnická a Opletalova, aby sdělil občanům, kteří v té době byli tzv. „zabaleni“ příslušníky policejních jednotek Olomouckého kraje, že bude probíhat jejich perlustrace. Jednalo se o osoby, které v průběhu shromáždění Dělnické mládeže proti tomuto demonstrovaly a při rušení akce byly policisty AKT upozorňovány na porušování zákona o právu shromažďovacím. Při samotném sdělování informace nejprve oslovil osoby, které se zde nacházely, že budou kontrolovány policií, sdělil, jak bude kontrola

probíhat, a jako důvod uvedl, že se mezi osobami nacházejí ti, kteří se dříve na Horním náměstí dopustili přestupku podle § 14 zákona o právu shromažďovacím. Po sdělení výše uvedených skutečností byly členům AKT kladeny různé dotazy, na které tito slušně a bez emocí odpovídali.

20. Z úředního záznamu sepsaného dne 14. 12. 2015 por. Bc. L. S., komisařem OVK Jeseník bylo zjištěno, že telefonicky kontaktoval npor. Mgr. P. Š., který na místě byl policistou zajišťující osoby. Tento mu k objasnění situace uvedl, že na místě mu sdělil zástupce velitele opatření plk. J., že z pokynu velitele opatření plk. Mgr. J. M., MBA, má v souladu s ust. § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii zajistit osoby, které se dopustily přestupku proti právu shromažďovacímu dle ust. § 14 odst. 2 písm. f) zákona o právu shromažďovacím a které v té době blokují ulici Opletalovu, jelikož všechny tyto osoby nepřístojným chováním bránily účastníkům shromáždění ve splnění účelu předem plánovaného a řádně ohlášeného shromáždění s průvodem, a současně byla dána obava, že budou v protiprávním jednání pokračovat. Dále uvedl, že měli provést zajištění, zjištění totožnosti a vyhotovení formuláře „kontrola osoby“. Npor. Š. dále uvedl, že v době, kdy hovořil s plk. J., tak s osobami blokujícími ulici Opletalovu hovořil člen AKT, který jim vysvětloval, proč bude provedena kontrola totožnosti. Přesné znění rozhovoru vzhledem k hluku a vzdálenosti však neslyšel. Vzhledem k tomu, že viděl člena AKT s osobami hovořit, předpokládal, že tento je poučuje v souladu se zněním zákona o policii o právních důvodech prováděných úkonů, a osoby již osobně znovu nepoučoval. Byl svědkem toho, kdy v průběhu zjišťování totožnosti se osoby znovu ptaly na důvod zjišťování totožnosti a toto bylo těmito jednotlivými policisty opětovně sdělováno.
21. Z úředního záznamu sepsaného dne 31. 10. 2015 npor. Mgr. P. Š., zástupcem vedoucího Obvodního oddělení PČR Olomouc II, bylo zjištěno, že bezprostředně před ukončením plánovaného shromáždění a započítím předem ohlášeného průvodu Dělnické mládeže se z Horního náměstí v Olomouci vydala směrem k ul. Opletalova skupina cca 100 příznivců LEX, kteří zcela organizovaně a úmyslně v celé šíři zablokovali ulici Opletalova, aby zamezili plánovanému průvodu příznivců Dělnické mládeže. Na základě rozhodnutí velitele opatření došlo v 16:10 hodin na počátku ulice Opletalova k hromadnému zajištění osob dle ust. § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii, neboť osoby se dopustily přestupku proti právu shromažďovacímu dle ust. § 14 odst. 2 písm. f) zákona o právu shromažďovacím. Všechny osoby nepřístojným chováním bránily účastníkům ve splnění účelu předem plánovaného a řádně ohlášeného shromáždění s průvodem, současně byla dána obava, že budou v protiprávním jednání pokračovat. Byla provedena kontrola totožnosti osob a po pominutí důvodu zajištění byly osoby z místa propuštěny.
22. Z úředního záznamu sepsaného dne 16. 12. 2015 pplk. Mgr. D. V., radou 18. oddělení pracoviště Olomouc GIBS, bylo zjištěno, že tento byl příslušníkem AKT, jeho velitelem byl ustanoven koordinátor nprp. P. K. Na základě ústního rozkazu nprp. K. se přemístil společně s dalšími třemi členy AKT na roh ulic Ostružnická a Opletalova v Olomouci v době, kdy již došlo k policejnímu zákroku k zajištění demonstrujících osob na tomto místě. Bylo mu sděleno, že tyto osoby narušují řádně oznámenou trasu průvodu demonstrantů, čímž se dopustily přestupku, na základě čehož došlo k jejich zajištění s tím, že po nich bude žádáno prokázání totožnosti. Na místo byli vysláni za účelem předání této informace. Tuto informaci se rozhodl sdělit zajištěným nrap. Bc. J. S. Současně jim sdělil, co od nich bude požadováno a co bude dále následovat, pplk. V. uvedl, že on sám k davu v tu dobu nijak nepromlouval.

23. Z úředního záznamu o zajištění osoby sepsaného npor. Mgr. P. Š. dne 31. 10. 2015 bylo zjištěno, že dne 31. 10. 2015 v 16:10 hod. bylo zajištěno na začátku ulice Opletalova v Olomouci ve směru chůze z Horního náměstí celkem 94 osob, neboť byly přistiženy při jednání, které má znaky správního deliktu, a byla dána důvodná obava, že budou v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věci. Předmětným jednáním mělo být zatarasení pozemní komunikace a přilehlých chodníků, zejména nehybným postáváním a posedáváním, přičemž odmítaly toto místo opustit a narušily tak řádně ohlášený průvod ulicemi Opletalova, 8. května, Náměstí Národních hrdinů, třída Svobody, Pavelčákova, Horní náměstí, který měl následovat po ukončení proslovu, čímž nepřístojným chováním bránily účastníkům ve splnění shromáždění Dělnické mládeže, kdy v jejich jednání bylo spatřováno naplnění skutkové podstaty přestupku proti právu shromažďovacímu dle ust. § 14 odst. 2 písm. f) zákona o právu shromažďovacím. Mezi zajištěnými osobami je uveden i žalobce b).
24. Ze záznamu sepsaného dne 31. 10. 2015 plk. Mgr. R. J. o nasazení sil a prostředků PČR při shromáždění Dělnické mládeže v Olomouci bylo zjištěno, že toho dne byly zajištěny 2 osoby dle ust. § 26 odst. 1 písm. a) zákona o policii z důvodu vhození dýmovnice do davu osob, jedna osoba dle ust. § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii z důvodu poškození aparatury Dělnické mládeže a 98 osob dle ust. § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii, které dlouhodobě a zcela záměrně blokovaly ulici Opletalova. Doba omezení osob od 16:10 hod. do 17:10 hod. dne 31. 10. 2015.
25. Z oznámení přestupku ze dne 20. 11. 2015 bylo zjištěno, že na 94 zajištěných osob bylo Policií ČR podáno Magistrátu města Olomouce oznámení z podezření z přestupku proti právu shromažďovacímu podle § 14 odst. 2 písm. f) zákona o právu shromažďovacím. Tohoto přestupku se měly dopustit tím, že dne 31. 10. 2015 v době kolem 16:10 hod. v Olomouci na začátku ulice Opletalova ve směru chůze z Horního náměstí zatarasily pozemní komunikaci a přilehlé chodníky, zejména nehybným postáváním a posedáváním, přičemž zcela zřejmě odmítaly toto místo opustit a narušily tak řádně ohlášený průvod.
26. Z fotografie, která je obsahem správního spisu, bylo zjištěno, že ulice Opletalova je demonstrujícími lidmi zatarasena v celé své šíři.
27. Z úředního záznamu sepsaného dne 3. 11. 2015 por. Mgr. R. Ř., komisařem Obvodního oddělení Olomouc I, bylo zjištěno, že dne 31. 10. 2015 kolem 15. hodiny na Horním náměstí byla zajištěna osoba, která vhodila funkční pyrotechniku z řad levicových extremistů do shluku osob z řad pravicových extremistů, a současně s ním další osoba, která měla mít při sobě další pyrotechniku a která ji měla dát k dispozici prvnímu zajištěnému.
28. Z výsledku svědka nprap. Bc. J. S. bylo zjištěno, že se účastnil demonstrace jako člen AKT v rámci policejního opatření na Horním náměstí v Olomouci, kdy měl osobám sdělit, že se některé osoby dopouštěly protiprávního jednání, protože rušily demonstraci, a tato skupina se pak přesunula na roh ulice Ostružnické a Opletalovy, kde probíhal zákrok a ztotožnění. Sdělil jim, že se dopustily přestupku proti právu shromažďovacímu, asi upřesnil paragrafem. To byl ten důvod, na který dostal svědek pokyn, že jim má jít vysvětlit. Svědek byl za kordonem u zajištěných lidí, byly vytvořeny dva filtry vevnitř, kterými si policisté brali jednotlivé osoby ke ztotožnění, a tam si je následně poučovali. Nebyl svědkem toho, že by došlo k hromadnému poučení způsobem, jakým osoby

poučoval svědek sám. Pak nastala druhá fáze, kterou prováděla policie, výzva k prokázání totožnosti a ztotožňování jednotlivců.

29. Z videonahrávek pořízených Policií ČR dne 31. 10. 2015 bylo zjištěno, že je zaznamenán proslov řečníků Dělnické mládeže, pokřikování mezi příznivci shromáždění a jejich odpůrci, obsahu projevu řečníků na nahrávce lze z většiny velmi dobře rozumět, dále je zaznamenán pochod účastníků shromáždění ulicemi města Olomouce, dále je zaznamenáno zjišťování totožnosti osob v ulici Opletalova, kdy policisté osoby kontrolují v systému pátrání, vypisují osobní data, pořizují kamerou záznam dokladů a jednotlivých osob. Na nahrávce označené jako dvd 3 je zaznamenán průběh ztotožnění žalobce b), natočení jeho tváře a jeho občanského průkazu. Dále je zde zaznamenána prohlídka žalobce a) příslušníky policie poté, co se odmítl legitimovat. Při lustraci jedné ze zajištěných osob, která se dotazuje, proč jsou lustrováni všichni na rozdíl od druhé skupiny demonstrujících, této osobě policista sděluje, že je to proto, že brání ve vjezdu, průchodu. Na dvd 1 je zaznamenáno, jak nprap. Bc. J. S. přistupuje k zajištěné skupině osob a sděluje, že se na náměstí dopustili přestupku, tento však není nijak upřesněn, k dotazu z davu, kdo konkrétně, nprap. Bc. S. uvedl, že to je zaznamenáno na videozáznamu a že bude provedena lustrace osob, následně se to vyhodnotí a budou předvoláni ti, kteří se přestupku dopustili. Následně někdo z demonstrantů říká, že možná něco skandovali, na to nprap. Bc. J. S. odpovídá, že tím se přestupku dopustili. Následuje diskuze o lustraci, žalobce a) uvádí, že se ničeho nedopustil, že se nenechá ztotožnit, nato mu policista sděluje, že bude předveden, žalobce a) říká, že to chce.

Relevantní právní úprava:

30. Podle čl. 19 Listiny základních práv a svobod *právo pokojně se shromažďovat je zaručeno. Toto právo lze omezit zákonem v případech shromáždění na veřejných místech, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, ochranu veřejného pořádku, zdraví, mravnosti, majetku nebo pro bezpečnost státu. Shromáždění však nesmí být podmíněno povolením orgánu veřejné správy.*
31. Podle ustanovení § 12 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím ve znění účinném do 31. 10. 2016, *(1) jestliže se shromáždění koná, ačkoliv bylo zakázáno, zástupce úřadu vyzve svolavatele, aby shromáždění neprodleně ukončil. Pokud svolavatel neučiní účinná opatření, aby se účastníci pokojně rozešli, sdělí zástupce úřadu účastníkům, že shromáždění je rozpuštěno a vyzve je, aby se pokojně rozešli. Sdělení musí obsahovat důvody k rozpuštění a upozornění na následky neuposlechnutí této výzvy a musí být učiněno takovým způsobem, aby bylo účastníkům srozumitelné a aby se s ním všichni účastníci shromáždění mohli seznámit.*
- (2) Za nepřítomnosti zástupce úřadu může shromáždění uvedené v odstavci 1 rozpustit způsobem tam stanoveným i příslušník Policie České republiky ve službě.*
- (3) Shromáždění, které se koná, aniž bylo oznámeno podle § 5, bude způsobem uvedeným v odstavci 1 rozpuštěno, jestliže nastaly okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz podle § 10 odst. 1 až 3. To platí i pro shromáždění, která nebyla svolána. Odpovědnost svolavatelů za přestupek není dotčena, i když shromáždění nebylo rozpuštěno.*
- (4) Způsobem uvedeným v odstavci 1 se postupuje i tehdy, jestliže shromáždění konané ve večerních hodinách pokračuje i po stanovené době ukončení (§ 9).*
- (5) Shromáždění, které bylo oznámeno a nebylo zakázáno, může být způsobem uvedeným v odstavci 1 rozpuštěno, jestliže se podstatně odchýlilo od oznámeného účelu takovým způsobem,*

že v průběhu shromáždění nastaly okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz podle § 10 odst. 1 nebo nebyly splněny povinnosti účastníků shromáždění podle § 7 odst. 3 a 4.

(6) Shromáždění uvedená v odstavci 3 a v odstavci 5 může zástupce úřadu rozpustit způsobem stanoveným v odstavci 1, jestliže účastníci shromáždění páchají trestné činy a nápravu se nepodařilo zjednat jiným způsobem, zejména zákrokem proti jednotlivým pachatelům. V nepřítomnosti zástupce úřadu tak může učinit velící příslušník Policie České republiky.

(7) Zákrok směřující k rozpuštění shromáždění provádí policejní útvar na základě rozhodnutí zástupce úřadu; bez tohoto rozhodnutí může provést tento zákrok příslušník Policie České republiky v případech stanovených v odstavci 2 nebo 6.

(8) Jestliže byl zákrok směřující k rozpuštění shromáždění proveden bez rozhodnutí zástupce úřadu, policejní útvar vyrozumí úřad o provedeném zákroku.

32. Podle ustanovení § 14 odst. 2 písm. f) zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že nepřístojným chováním brání účastníkům ve splnění účelu shromáždění.
33. Podle ustanovení § 14 odst. 2 písm. h) zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že neoprávněně úmyslně zabrání jinému v podstatném rozsahu ve výkonu práva shromažďovacího.
34. Podle ustanovení § 15 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím ve znění účinném do 31. 10. 2016, na shromáždění občanů k účelu uvedenému v § 1 odst. 2, která nebyla svolána (§ 5), se vztahují § 1, 2, § 4 odst. 3, § 7, § 12 odst. 3 a 6, § 13 a 14.
35. Podle ustanovení § 11 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR (dále jen „zákon o policii“) policista a zaměstnanec policie jsou povinni a) dbát, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma,
 - b) dbát, aby jejich rozhodnutím neprovést úkon nevznikla osobám, jejichž bezpečnost je ohrožena, bezdůvodná újma,
 - c) postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.
36. Podle ustanovení § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii policista je oprávněn zajistit osobu, která byla přistižena při jednání, které má znaky správního deliktu, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věci.
37. Podle ustanovení § 35 odst. 1, 2 zákona o policii policista je oprávněn vyzvat osobu k vydání zbraně, hrozí-li nebezpečí, že jí bude neoprávněně užito k násilí nebo pohrůžce násilím. Po předchozí marné výzvě je policista oprávněn zbraň odebrat. Policista je oprávněn provést prohlídku osoby a odebrat jí zbraň, pokud
 - a) osobní svoboda osoby má být omezena,
 - b) proti ní směřuje zákrok, nebo
 - c) proti ní směřuje jiný úkon, hrozí nebezpečí, že osoba bude klást odpor, a je podezření, že má u sebe zbraň.
38. Podle ustanovení § 62 odst. 1 zákona o policii policie může, je-li to nezbytné pro plnění jejích úkolů, pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy osob a věcí nacházejících se na místech veřejně přístupných a zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o průběhu úkonu.

39. Podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. a), l) zákona o policii *policista je oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu podezřelou ze spáchání trestného činu nebo správního deliktu nebo při plnění jiného úkolu, je-li to nezbytné k ochraně bezpečnosti osob a majetku, veřejného pořádku nebo pro předcházení trestné činnosti.*
40. Podle ustanovení § 63 odst. 3 zákona o policii *odmítne-li osoba uvedená v odstavci 2 prokázat svoji totožnost nebo nemůže-li ji prokázat ani po poskytnutí potřebné přiměřené součinnosti a policista nemůže její totožnost zjistit provedením úkonu na místě, je oprávněn osobu předvést k provedení úkonů směřujících ke zjištění její totožnosti. Potřebnou součinnost k prokázání totožnosti policista poskytne způsobem a v rozsahu, který nezmaří účel úkonu.*
41. Podle ustanovení § 52 písm. p) zákona o policii *donucovacími prostředky jsou pouta.*
42. Podle ustanovení § 53 odst. 1 zákona o policii *policista je oprávněn použít donucovací prostředek k ochraně bezpečnosti své osoby, jiné osoby nebo majetku anebo k ochraně veřejného pořádku.*
43. Podle ustanovení § 53 odst. 2 zákona o policii *před použitím donucovacího prostředku je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků. To neplatí v případě použití prostředku k zabránění odjezdu vozidla. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví osoby a zákrok nesnese odkladu.*
44. Podle ustanovení § 53 odst. 3 zákona o policii *policista je oprávněn použít donucovací prostředek, který*
a) umožní dosažení účelu sledovaného zákrokem a
b) je nezbytný k překonání odporu nebo útoku osoby, proti níž zakročuje.
45. Podle ustanovení § 54 zákona o policii *policista je oprávněn použít pouta a prostředek k zamezení prostorové orientace také ke spoutání osoby*
a) zajištěné,
b) zadržené,
c) zatčené,
d) dodávané do výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochranné výchovy, nebo
e) převzaté policistou k provedení procesních úkonů z vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochranné výchovy,
je-li důvodná obava, že může být ohrožena bezpečnost osob, majetku nebo ochrana veřejného pořádku anebo že se osoba pokusí o útěk. Policista je oprávněn použít pouta ke vzájemnému připoutání dvou nebo více osob. Prostředek k zamezení prostorové orientace je policista oprávněn použít pouze, nelze-li účelu úkonu dosáhnout jinak.

Posouzení věci krajským soudem:

46. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž ve vztahu k určení, zda byl zásah nezákonný, vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu správního orgánu. Ve vztahu k výroku II. rozsudku rozhodoval na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je v podstatné části důvodná.
47. Krajský soud předně konstatuje, že při právním hodnocení skutkového stavu vyšel z premisy vyplývající z judikatury Nejvyššího správního soudu, Evropského soudu pro

lidská práva a komentářové literatury¹, že ústavní ochrany požívá nejen ohlášené shromáždění, kterým bylo v tomto případě shromáždění Dělnické mládeže, ale rovněž shromáždění neohlášené či spontánní ve smyslu § 12, resp. 15 zákona o právu shromažďovacím, jehož se účastnili žalobci. Pokud se shromáždění koná, přestože jej svolavatel neoznámil úřadu v souladu s § 5, může i tak být rozpouštěno jen a pouze ze zákonem stanovených důvodů. Zákon o právu shromažďovacím vychází z předpokladu, že je-li v Listině výslovně zakotven oznamovací princip, nelze shromáždění rozpustit pouze pro formální nedodržení postupu, tedy pro nesplnění povinnosti jej ohlásit. Jeho svolavatel se může neoznámením shromáždění nejvýše dopustit přestupku. Zákonné důvody pro jeho zákaz jsou vymezeny v § 10 odst. 1 až 3 zákona o právu shromažďovacím, tedy pokud je shromáždění nelegitimní, došlo by k zásadnímu omezení dopravy nebo zásobování, ohrožení zdraví nebo života účastníků shromáždění anebo z důvodu střetu více shromáždění ve shodném místě a čase, lze přikročit k jeho rozpouštění (viz § 12 odst. 3 zákona o právu shromažďovacím) postupem uvedeným v § 12 odst. 1 zákona o právu shromažďovacím. Prvním krokem takového postupu je výzva svolavateli k ukončení shromáždění, pokud uposlechně, další kroky nenásledují. Pokud neuposlechně, resp. je nečinný a neučiní nic k ukončení shromáždění, přichází na řadu druhý krok, který už se skládá z více dílčích mezikroků - sdělení, že shromáždění je rozpouštěno, výzva k pokojnému rozchodu, sdělení důvodů rozpouštění a upozornění na následky neuposlechnutí (spáchání přestupku, možnost zákroku policie). Výzva musí být učiněna srozumitelným způsobem tak, aby se s ní mohli všichni účastníci shromáždění seznámit.

48. Krajský soud na okraj poznamenává, že podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva je v těchto případech na místě restriktivní výklad, tzn. zasáhnout proti takovému shromáždění až tehdy, pokud by bylo v jeho důsledku konání původního shromáždění zcela či podstatně znemožněno, neboť součástí práva na shromažďování a zejména svobody projevu je i právo vyslovit svůj názor či postoj prezentovaný na shromážděních, s nimiž bytostně nesouhlasím, byť se konají legálně (viz rozsudek Evropského soudu pro lidská práva Öllinger proti Rakousku). Jak uvádí Vojtěch Šimíček²: „*jestliže tedy je např. oznámeno konání shromáždění ve formě průvodu a do jeho plánované cesty se postaví účastníci spontánně svolaného shromáždění, kteří tomuto průvodu chtějí zabránit, je namístě nejprve se pokusit o obejítí této blokády, a teprve pokud není jiné možné řešení, je dán důvod k rozpouštění tohoto spontánního shromáždění, a to v krajním případě i za použití represivních prostředků. Platí totiž, že by "v demokracii právo na protidemonstraci nemělo vyústit až v ochromení účinného práva se shromažďovat"* (viz rozsudek ESLP Plattform "Ärzte für das Leben" proti Rakousku).“
49. Pokud tedy v posuzované věci spatřovaly orgány v neoznámeném shromáždění překážku konání shromáždění oznámeného, bylo na místě, aby přítomný zástupce magistrátu z důvodu konání oznámeného shromáždění ve smyslu § 10 odst. 2 písm. b) zákona o právu shromažďovacím neohlášené shromáždění zakázal a vyzval svolavatele, aby shromáždění neprodleně ukončil, případně, pokud by měl za to, že se jedná o shromáždění spontánní či nebyl by s to určit, kdo je jeho svolavatelem, oznámil účastníkům, že je shromáždění

¹ viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2008, č. j. 2 As 17/2008-77 nebo ze dne 1. 3. 2017, č. j. 6 As 256/2016-79, rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ve věcech: Oya Ataman proti Turecku, stížnost č. 74552/01 (tolerance úřadů vůči nenásilným demonstracím), Éva Molnár proti Maďarsku, stížnost č. 10346/05 (spontánní vs. neoznámené shromáždění), Samüt Karabulut proti Turecku, stížnost č. 16999/04 (oznamovací povinnost) či komentář E. Wagnerová, V. Šimíček, T. Langášek, I. Pospíšil aj. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha. Wolters Kluwer. 2012 s. 463.

² E. Wagnerová, V. Šimíček, T. Langášek, I. Pospíšil aj. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha. Wolters Kluwer. 2012.

rozpuštěno z důvodu konání ohlášeného shromáždění, a vyzval je, aby se pokojně rozešli. Požadavek takového postupu nepovažuje soud za nijak formalistický či přemrštěný. V této chvíli by nastala situace, že by neohlášené shromáždění, jehož se účastnili žalobci, přestalo požívat ochrany podle zákona o právu shromažďovacím a až nyní by mohlo být takové shromáždění osob považováno za shromáždění, které se pokojně nerozešlo (pokud by se tak po výzvě stalo), a mohl by nastat důvod k zásahu ze strany policie proti těmto osobám.

50. Z provedeného dokazování však jednoznačně plyne, že shromáždění, jehož se účastnili žalobci, nebylo nikdy zákonem předvídaným způsobem rozpuštěno, a jeho účastníci tak po celou dobu požívali shodné ochrany jako účastníci shromáždění ohlášeného. Namísto vyvinutí snahy o pokojný rozchod shromáždění došlo příslušníky policie rovnou k sevření jeho účastníků na rohu ulice Opletalovy a Ostružnické a zabránění tak v jejich odchodu. V této chvíli byla vůči většímu počtu účastníků (celkem 93 osob), mezi nimiž už však nebyly osoby, které páchaly přestupky vůči ohlášenému shromáždění na Horním náměstí v takové intenzitě, že by bylo potřeba proti nim bezprostředně zasahovat, jako proti osobám, které byly podezřelé z vhození dýmovnice do davu osob a z poškození aparatury Dělnické mládeže, a jež již byly zajištěny (viz úřední záznam ze dne 3. 11. 2015 sepsaný plk. Mgr. R. J.), učiněna velmi obecná výzva nprap. S., že kvůli přestupku spočívajícímu v hlucení budou všichni přítomní ztotožňováni. Nadto tato výzva stále směřovala vůči nerozpuštěnému shromáždění, jak bylo vyloženo výše. Z těchto důvodů ji považuje krajský soud za nezákonnou. Ze shodných důvodů krajský soud považuje za nezákonné zajištění žalobců jakožto účastníků shromáždění, neboť s ohledem na výše uvedené nebyly a nemohly být splněny podmínky pro zajištění osob ve smyslu ustanovení § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii. Stejně tak soud považuje za nezákonné dlouhodobé znemožnění odchodu žalobci a) i b), a to do doby, než byli vyzváni k legitimaci konkrétním policistou, čemuž se podrobil toliko žalobce b), a bylo mu poté umožněno odejít.
51. Následná druhá výzva k prokázání totožnosti ve smyslu § 63 odst. 2 písm. a) zákona o policii, jak bylo zjištěno provedeným dokazováním, byla již výzvou adresnou, výzvou konkrétního policisty vůči konkrétní osobě, se sdělením důvodů, pro které byla osoba vyzývána k prokázání totožnosti (pro podezření ze spáchání přestupku narušení trasy řádného shromáždění), a této nezbyvalo žalobcům než se podrobit. Tuto prostou výzvu k prokázání totožnosti krajský soud považuje za minimálně přerušující nezákonný stav vyvolaný obecnou výzvou vůči shromáždění k prokázání totožnosti učiněnou nprap. S. a následné zajištění a znemožnění odchodu, neboť bezprostředně po této výzvě žalobce b), který ji uposlechl, mohl okamžitě odejít, což učinil.
52. Žalobce a) se této druhé výzvě odmítl podrobit, odmítl prokázat svoji totožnost. Krajský soud v tomto případě koriguje svůj dříve vyslovený právní názor a s ohledem na okolnosti případu přisvědčuje žalovanému, že byl logický jeho postup spočívající v předvedení žalobce a) na služebnu ke zjištění jeho totožnosti, neboť na místě samém žalobce a) odmítl údaje potřebné ke svému ztotožnění poskytnout a sám se předvedení na služebnu dožadoval (viz videozáznam pořízený Policií ČR). Tento postup je v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2016 č. j. 10 As 236/2015-36, dle něhož *odmítne-li osoba prokázat svoji totožnost nebo nemůže-li ji prokázat ani po poskytnutí potřebné přiměřené součinnosti a policista nemůže její totožnost zjistit provedením úkonu na místě, je dle § 63 odst. 3 zákona o policii oprávněn osobu předvést k provedení úkonů směřujících ke zjištění její totožnosti*. Proto i ve vztahu k žalobci a) krajský soud uzavřel, že doba nezákonného zásahu skončila individuální výzvou k prokázání jeho totožnosti. Ve zbytku tak byla žaloba co do tvrzeného nezákonného zásahu vůči žalobci a) spočívajícího v jeho převozu na Policii ČR, Obvodní oddělení Olomouc 1, zamítnuta.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

53. Krajský soud však s ohledem na výše popsanou situaci a chování žalobce a) a zákonem vymezené podmínky užití donucovacích prostředků v ustanovení § 53 a 54 zákona o policii neshledal žádný rozumný důvod, pro který by mohl být vůči žalobci a) použit donucovací prostředek ve formě přiložení pout, jenž se svému předvedení nijak nebránil, naopak se jej dožadoval. Podle krajského soudu bylo v řízení jednoznačně prokázáno, že u žalobce a) nemohla být dána jakákoli obava, že by mohla být ohrožena bezpečnost osob, majetku nebo ochrana veřejného pořádku anebo že se žalobce a) pokusí o útěk (§ 54 zákona o policii). Použití pout jakožto donucovacího prostředku u žalobce a) tak bylo nezákonným zásahem.
54. V návaznosti na výše popsané chování žalobce a) tak krajský soud shledal nezákonným zásahem i prohlídku žalobce a), neboť dospěl k závěru, že pro takové opatření nebyl dán zákonný podklad. Prohlídku osoby je možné provést jen v zákonem vymezených případech upravených zejména ustanovením § 35 zákona o policii, při aplikaci zásady přiměřenosti § 11 zákona o policii [dále je prohlídka osob zákonem o policii upravena v případě před umístěním osoby do cely (§ 29), při zajišťování bezpečnosti chráněného objektu nebo prostoru (§ 48), při zajišťování bezpečnosti určených osoby (§ 49)]. Krajský soud má provedenou osobní prohlídku za zcela nepřiměřenou, neboť žalobce a) nekladl žádný odpor, kromě neuposlechnutí výzvy veřejného činitele týkající se prokázání totožnosti s policií spolupracoval a nebylo zde žádné podezření, že má u sebe zbraň, kterou by policista chtěl při osobní prohlídce žalobce a) odebrat. Krajský soud tak považuje prohlídku žalobce a) za nepřiměřenou, a tudíž nezákonné opatření.
55. Nutno podotknout, že z obsahu spisu jednoznačně vyplývá rozpornost informací mezi příslušníky policie provádějícími legitimaci osob v tom směru, jakého přestupku se měly zajištěné osoby dopustit a proč jsou tedy legitimovány. Tato skutečnost vyplývá jak z videonahrávky, na níž je jedné z osob, jejíž prokazování totožnosti je v daném momentě nahráváno, policistou, který zjišťování totožnosti provádí, sdělováno, že je to z toho důvodu, že brání ve vjezdu, resp. průchodu, tak i z následně sepsaných úředních záznamů, které obsahují dvojí popis jednání, pro které byly osoby zajištěny; tedy jak skutečnost, že docházelo hlucením na jiném místě náměstí k narušování projevů řečníků ohlášeného shromáždění, tak i důvod narušení řádně oznámené trasy průvodu demonstrantů zahrazením ulice Opletalova. Jak krajský soud vyložil výše, samotné srocení neoznámeného shromáždění na místě řádně oznámené trasy průvodu oznámeného shromáždění je toliko důvodem pro zákaz neoznámeného shromáždění ve smyslu § 10 odst. 2 písm. b) zákona o právu shromažďovacím a následného jeho ukončení rozpuštěním ve smyslu § 12 odst. 1 zákona o právu shromažďovacím, nikoli přestupkem. Přestupkem jednotlivce může takové jednání být až v případě bezvýsledného vyčerpání postupu dle § 12 odst. 1 zákona o právu shromažďovacím, k čemuž však v posuzovaném případě nedošlo.
56. Ve vztahu k návrhu žalobců, aby krajský soud přikázal žalovanému zlikvidovat veškeré obrazové a zvukové záznamy žalobců v souvislosti s jejich ztotožněním a zlikvidovat záznamy o jejich ztotožnění, krajský soud z přípisu ze dne 18. 8. 2020 Krajského ředitelství Olomouckého kraje zjistil, že tyto záznamy doposud zlikvidovány nebyly z důvodu zachování neopakovatelných důkazních prostředků potřebných pro spolehlivé závěry o skutkovém stavu.
57. Krajský soud nezpochybňuje, že Policie ČR má dle § 62 odst. 1 zákona o policii obecně právo pořizovat obrazový a zvukový záznam osob či záznam o průběhu úkonu, avšak pouze v případě, je-li to nezbytné k plnění jejích úkolů. Krajský soud má však za to, že v posuzovaném případě tato podmínka splněna nebyla, neboť k tomu, aby byla zjištěna

totožnost ztotožňovaných osob, tedy i žalobců, nebylo nezbytné pořizovat více než hodinu trvající videozáznam osob, jelikož tyto se vesměs prokazovaly svými doklady totožnosti nebo byly jinak ztotožněny. Proto má soud za nezákonné i pořízení těchto záznamů a v souladu s ustanovením § 87 odst. 2 s. ř. s. bylo soudem žalovanému příkázáno zlikvidovat veškeré záznamy týkající se žalobců pořízené v souvislosti s jejich ztotožněním a zajištěním.

58. Krajský soud zamítl žalobu co do části pohružky předvedením a případně použitím donucovacích prostředků, neboť v tomto směru má soud za to, že uvedené jednání policistů nelze vyhodnotit jinak, než jako poučení o následcích neuposlechnutí výzvy ve smyslu § 4 odst. 2 správního řádu. Poučení o právech a povinnostech přitom nemůže samo o sobě zasáhnout do práv poučovaného, a proto ani nenaplnuje znaky zásahu ve smyslu § 82 s. ř. s.
59. O náhradě nákladů řízení ve vztahu žalobců k žalovanému rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že byla žalobcům vůči žalovanému přiznána plná náhrada nákladů řízení, neboť jejich procesní neúspěch pokládá soud za bagatelní, a proto neovlivňující výši přiznaných nákladů řízení.
60. Náklady každého z žalobců ve výši 26.753,90 Kč tvoří: I. náklady řízení před krajským soudem: 1) zaplacený soudní poplatek ve výši 2.000 Kč a 2) náklady za zastupování advokátem, stanovené dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“) jako odměna za zastupování ve výši 17.360 Kč za 7 provedených úkonů právní služby dle § 11 odst. 1 písm. a), d), g) AT, tj. převzetí zastoupení, sepsí žaloby, sepsí dalšího podání ve věci, 3x účast při jednání před soudem dne 11. 5. 2016 za každé dvě započaté hodiny, jednání soudu trvalo od 10:00 hod. do 15:35 hod., 1x účast při jednání před soudem dne 7. 9. 2020 za každé dvě započaté hodiny, jednání soudu trvalo od 10:20 hod. do 11:28 hod. [odměna za 1 úkon právní služby ve výši 3.100 Kč byla stanovena dle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 AT, a dále snížena o 20 % dle § 12 odst. 4 AT na částku 2.480 Kč], a dále náhrada hotových výdajů za provedené úkony v rozsahu jedné poloviny částky 2.100 Kč, tj. 7 x 300 Kč dle § 13 odst. 4 AT, náhrada za každou započatou půlhodinu promeškaného času – za čas strávený cestou z místa sídla advokáta a zpět dne 11. 5. 2016 dle § 14 odst. 1 písm. a), odst. 3 a 4 AT, kdy soud nepřiznal náhradu z místa bydliště do místa pracoviště advokáta, neboť soudní jednání bylo nařízeno na 10:00 hod, proto 4 půlhodiny v rozsahu jedné poloviny částky 400 Kč. Dále soud přiznal dle § 13 odst. 1 a 5 AT náhradu cestovních výdajů advokátky žalobců k jednání soudu konanému dne 11. 5. 2016 v rozsahu jedné poloviny z místa výkonu práce Brna do Olomouce a zpět, tj. 158 km, vozidlem Mercedes - Benz A 180 Cdi s kombinovanou spotřebou motorové nafty 5,2 l/100 km. Základní náhrada za použití motorového vozidla činí dle § 1 písm. b) vyhlášky č. 385/2015 Sb. částku 600,40 Kč (3,8 Kč/1 km, tj. 158 km x 3,8) a náhrada za spotřebované pohonné hmoty činí při ceně dle § 4 písm. c) vyhlášky 29,50 Kč/1 l, při kombinované spotřebě vozidla 5,2 l /100 km dle VTP, částku 242,40 Kč, celkem tedy 842,8 Kč. A dále náhradu cestovních výdajů advokátky žalobců k jednání soudu konanému dne 7. 9. 2020 v rozsahu jedné poloviny z místa výkonu práce Brna do Olomouce a zpět, tj. 158 km, vozidlem Mercedes - Benz A 180 Cdi s kombinovanou spotřebou motorové nafty 5,2 l/100 km. Základní náhrada za použití motorového vozidla činí dle § 1 písm. b) vyhlášky č. 358/2019 Sb. částku 663,60 Kč (4,2 Kč/1 km, tj. 158 km x 4,2) a náhrada za spotřebované pohonné hmoty činí při ceně dle § 4 písm. c) vyhlášky 31,80 Kč/1l, při kombinované spotřebě vozidla 5,2 l /100 km dle VTP, částku 261,3 Kč, celkem tedy 924,90 Kč.

II. náklady řízení o kasační stížnosti: náklady za zastupování advokátem ve výši celkem 2.630 Kč dle AT - odměna za zastupování za 1 úkon právní služby dle § 11 odst. 1 písm. d)

AT, tj. sepis vyjádření ke kasační stížnosti [odměna za 1 úkon právní služby ve výši 3.100 Kč byla stanovena dle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 AT, a dále snížena o 20 % dle § 12 odst. 4 AT na částku 2.480 Kč], a dále náhrada hotových výdajů za provedený úkon v rozsahu jedné poloviny částky 300 Kč, tj. 150 Kč dle § 13 odst. 4 AT.

III. náklady řízení o ústavní stížnosti: náklady za zastupování advokátem ve výši celkem 2.630 Kč dle AT - odměna za zastupování za 1 úkon právní služby dle § 11 odst. 1 písm. d) AT, tj. sepis ústavní stížnosti [odměna za 1 úkon právní služby ve výši 3.100 Kč byla stanovena dle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 AT, a dále snížena o 20 % dle § 12 odst. 4 AT na částku 2.480 Kč], a dále náhrada hotových výdajů za provedený úkon v rozsahu jedné poloviny částky 300 Kč, tj. 150 Kč dle § 13 odst. 4 AT.

61. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku. Místo plnění určil soud dle § 149 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Olomouc 7. září 2020

JUDr. Zuzana Šnejdrová, Ph.D. v. r.
předsedkyně senátu